

Hela poängen är att få stöd att arbeta

Erfarenheter från SamMA-projektet – så har vi
jobbat för att tillgängliggöra ett arbetsinriktat stöd
till unga vuxna med funktionsnedsättning.

Samordningsförbundet Östra Södertörn
Medfinansierad av Europeiska socialfonden

SAMORDNINGSFÖRBUNDET
ÖSTRA SÖDERTÖRN

Bakgrund och problembeskrivning

Samordningsförbundet Östra Södertörn har sedan 2010 delfinansierat samverkansinsatser för unga vuxna med behov av samordnat stöd för att kunna arbeta eller studera. Under 2020 – 2022 har förbundet bedrivit ett utvecklingsprojekt, **SamMA**, med stöd av Europeiska socialfonden.

Innan projektet startade saknade många unga med funktionsnedsättning och stort stödbehov tillgång till eller möjlighet att tillgodogöra sig ordinarie arbetsmarknads- eller samverkansinsatser. Behovet av ett förstärkt individuellt och arbetsinriktat stöd var stort. Dessa behov och utmaningar ledde fram till SamMA-projektet.

Målgruppen unga vuxna med funktionsnedsättning och stora stödbehov möter ofta många utmaningar och hinder som kan bidra till att de exkluderas från arbetslivet.

- Många i målgruppen befinner sig i en ekonomiskt utsatt situation, är ofta socialt isolerade samt saknar tillgång till samhällets välfärdsinsatser.
- Målgruppen möter ofta många olika aktörer vilka ibland saknar samordning och helhetssyn kring individen.
- De arbetsinriktade verksamheter som finns erbjuder inte i tillräcklig omfattning ett förstärkt och anpassat stöd till målgruppen.
- Elever som går på gymnasiesärskolan erbjuds sällan ett arbetsinriktat stöd. Majoriteten påbörjar daglig verksamhet.
- Få personer på daglig verksamhet erbjuds ett arbetsinriktat stöd utan blir kvar på daglig verksamhet hela livet.

”En bra arbetsplats för mig är en plats där jag vet vad jag ska göra, vad jag kan göra och där jag aldrig känner att jag är obekväm med att fråga efter stöd. En arbetsplats som respekterar mina begränsningar”

Deltagare

”Ofta blir man lovad anpassning, men så
fort man inte fungerar som andra så har
man misslyckats”

Deltagare

Målgruppen

Målgruppen i SamMA-projektet har bestått av personer mellan 16-35 år med funktionsnedsättning som behöver ett förstärkt stöd för att komma ut i arbetslivet.

I stora drag har det handlat om personer inom autismspektrum samt personer med intellektuell funktionsnedsättning. Många i målgruppen har behov av stöd för att bearbeta information, uttrycka behov och utveckla ny kunskap.

Projektidé

Projektidén har gått ut på att öka inkluderingen på arbetsmarknaden för en målgrupp som sällan ges plats. Det har också handlat om att tillgängliggöra ett arbetsinriktat stöd.

Namnet SamMA står för Sammanhållen Mobilisering ut mot Arbete. Projektet har syftat till att underlätta övergången från skola och daglig verksamhet till arbete, samt att erbjuda ett förstärkt och samordnat arbetsinriktat stöd för personer mellan 16 och 35 år med funktionsnedsättning och stort stödbehov.

Det förväntade resultatet har varit att hitta metoder som fungerar samt att utveckla en hållbar och effektiv samverkansstruktur kring målgruppen.

Stort fokus har lagts på delaktighet. Att öka medarbetares kunskap om delaktighet och bidra med metoder som främjar delaktighet. Projektet har haft som mål att uppnå en jämn fördelning av stödet till kvinnor och män avseende platser i projektet, typ av insats och resultat mot arbete och studier.

Utformning av projektet

Grunden har handlat om att utveckla ett förstärkt samordnat stöd via lokala SamMA-team.

Dessutom behövdes en samverkansstruktur tas fram som involverade fler parter än i tidigare samverkansinsatser. I detta fall handlade det framför allt om samverkan mellan myndighet LSS, daglig verksamhet, gymnasie- och gymnasiesärskolan, arbetsmarknadsenhet, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.

Multikompetenta team

Tre lokala multikompetenta team, SamMA-team, har utgjort projektets förstärkning och syftat till att utveckla stödet till målgruppen. SamMA-teamen har varit placerade inom kommunens arbetsmarknadsenheter och i nära anslutning till befintliga samverkansteam för unga vuxna.

Arbetsinriktat stöd

Fokus har varit att erbjuda ett arbetsinriktat stöd via metoden Supported Employment och med stöd av parallella insatser såsom case management, arbetsterapeut och hälsopedagog.

Samverkan

En samverkansmodell har byggts upp runt de lokala SamMA-teamen med nätverk av aktörer från de ordinarie verksamheterna som varit viktiga för att åstadkomma en hållbar och effektiv struktur. Det har t ex kunnat handla om kontakter med myndighet LSS, daglig verksamhet, boendestöd, ekonomiskt bistånd och psykiatri. Tillsammans har parterna arbetat fram rutiner kring samverkan som nu ingår i samverkansöverenskommelser.

Delaktighet

Våra valda metoder i projektet bygger på att deltagarna ska vara delaktiga i sin egen process. Individen själv ska ha makten över sin egen process och den enskildes vilja ska vara styrande, både när det gäller hur stödet ska utformas och t ex val av arbetsplats.

Olika funktioner

SamMA-team:

Delprojektledare. Leder och koordinerar arbetet i teamet.

Supported Employment-handledare. Ger stöd i att hitta, få och behålla ett arbete. Metoden går ut på att underlätta för personer att göra välinformerade val om sina jobbmöjligheter och att skapa strategier för det stöd som skall ges på eller utanför jobbet.

Case manager. Underlättar och ger stöd kring kontakter med myndigheter, vården etc.

Arbetsterapeut. Ger stöd med rutiner, strategier och hjälpmedel för att få det att fungera i vardagen, på praktik eller arbete/studier.

Hälsopedagog. Ger stöd kring kost, motion och sömnvanor.

Projektgemensamma funktioner:

Arbetsförmedlare. Håller ihop deltagarens process på Arbetsförmedlingen.

Kontaktperson på Försäkringskassan. Fungerar som länken in till myndigheten.

Medarbetare i ordinarie verksamhet. Fungerar som länken in till enheterna, remitterar deltagare.

Samtliga medarbetare bidrar till att identifiera utmaningar och utveckla samverkan.

Övriga funktioner i projektet:

Projektledare. Leder projektet.

Utredare. Genomför uppföljning och analys.

Metodutvecklare. Utvecklar och integrerar perspektiv kring jämställdhet, tillgänglighet och lika behandling. Bidrar med metoder som främjar delaktighet.

Ekonom. Sköter projektets ekonomi.

Forskare. Tre forskare har följt projektet. Syftet med följeforskningen har varit att undersöka personalens, deltagares och deras närståendes stöd- och samordningsbehov, samt deras upplevelser av olika rehabiliterings- och arbetsmarknadsinsatser med syftet att komma i arbete.

”Jag känner mig lyssnad på. Jag känner att de verkligen hör det jag säger och jag får hjälp med det jag behöver.”

Deltagare

Deltagarens process

Anmälan/inremitteringsmöte

Deltagare kan komma till projektet via egenanmälan eller med stöd av en handläggare. Varje vecka går teamet tillsammans igenom och fördelar inkomna ärenden.

Informationsmöte

Deltagare kallas först till ett informationsmöte. Syftet är att informera om arbetssättet i SamMA och undersöka att personen uttrycker en egen vilja att komma vidare mot arbete eller studier.

Inskrivningssamtal

Efter att deltagaren tackat ja till projektet sker ett inskrivningssamtal där även eventuell remittent deltar.

Kartläggning och handlingsplan

Kartläggningen görs för att kunna påbörja en handlingsplan med mål och delmål. Deltagaren styr målen i handlingsplanen och vad hen vill börja med.

Nätverksmöten

Nätverksmöte sker för att få samsyn mellan inblandade aktörer kring kommande handlingsplan och underlätta kommande planering mot målen. Nätverksmöten kan också genomföras vid förändringar som t ex inför en praktik eller anställning.

Insatser

Det är deltagarens uttryckta önskan i grundkartläggningen och framåt som styr vilka insatser som ska kopplas på och i vilken takt. Arbetsträning, arbete eller studier påbörjas när det passar deltagaren. Anpassningar i stöd och hjälpmedel justeras vart efter insatsen börjar fungera.

Avslut och stöd efter avslut

Målsättningen enligt SE-metoden är att utforma ett stöd på arbetsplatsen. Deltagaren väljer själv hur länge stödet ska finnas kvar efter att de påbörjat arbete eller studier. Ofta kan det räcka både för arbetsgivare och deltagare att veta att det finns någon att höra av sig till.

Framtagande av en stödstruktur

Ett projektmål har varit att utveckla och implementera en tydlig, hållbar och effektiv struktur för samverkan runt målgruppen som gynnar alla aktörer och som resulterar i ett sammanhållet stöd för individen.

I SamMA har vi arbetat enligt nedan strategi:

1. Identifiera vilka parter som behöver vara delaktiga.

T ex myndighet LSS, daglig verksamhet, arbetsmarknad och Försäkringskassan.

2. Identifiera hinder i nuvarande organisation.

Involvera både medarbetare och chefer.

Använd olika sätt för att få fram hindren t ex gemensamma workshops, enkäter och intervjuer.

3. Undersök befintlig statistik

Hur ser det ut idag kring övergångar mot arbete, antal i daglig verksamhet etc?

Sammantaget har rutiner och samverkansöverenskommelser som arbetats fram under projekttiden handlat mycket om att förtydliga ansvarsområden mellan aktörerna samt att initiera nya kontaktvägar och mötesformer runt målgruppen.

4. Kommunícera identifierade hinder och statistik till ansvariga chefer.

Bjud in till dialogmöten.

Föreslå ett nästa steg t ex stöd att hjälpa till att utveckla nya gemensamma rutiner.

5. Utveckla rutiner tillsammans.

Bilda arbetsgrupper.

Utgå ifrån hindren - vad behöver hända för att det ska fungera bättre?

6. Återkoppla resultatet till ansvariga chefer

Kom överens om rutinerna.

Skriv samverkansöverenskommelser.

Förankra nytt arbetssätt genom en kick-off.

7. Planera för uppföljning av rutiner/överenskommelsen.

Slutsatser från forskarna

Projektet har haft tre forskare knutna till sig: Ulla-Karin Schön, Socialhögskolan Stockholms Universitet, Wanja Astvik, Mälardalens Universitet och Joakim Tranquist, Tranquist Utvärdering.

En sammanfattning av de viktigaste övergripande lärdomarna från projektet enligt forskarna är att:

- Målgruppen i SamMA har omfattande behov av stöd, men lever ofta helt isolerade från samhället och från generella välfärdsinsatser.
- Målet att skapa samverkansstrukturer har uppnåtts i projektet. För att de ska bli långsiktiga och hållbara behöver de säkerställas i ordinarie verksamheter genom tydlig styrning och prioritering av samverkan, samt fokus på medborgarnas behov.
- Deltagarna i projektet är nöjda med personallens arbete och beskriver det som flexibelt och uppmuntrande och ett värdefullt stöd i att få kontakt med myndigheter och förstå rapporteringssystem.
- Projektet har arbetat utifrån metoderna *Case Management (CM)* och *Supported Employment (SE)* samt med parallella insatser såsom arbetsterapeut och hälsoinsatser. Metoderna visar lovande evidens för att stödja unga att nå arbete eller studier, givet att dess bärande principer efterlevs avseende samordning i form av resursgruppsarbete (CM) samt ett tydligt fokus att nå arbete på den öppna arbetsmarknaden (SE). I projektet redovisas ett behov av att fördjupa arbetet för att nå en programtrogenhet i CM och SE för en mer ändamålsenlig tillämpning framöver.

A person wearing a white lab coat and blue gloves is working in a kitchen. They are handling food items, possibly meatballs, in a metal tray. The background shows a kitchen environment with shelves and equipment.

”Jag har varit nöjd med att jag har känt mig välkommen och att jag har fått hjälp med att se arbetslivet på ett annat sätt och dessutom fått hjälp med att komma fram till vad som passar mig.”

Deltagare

Resultat och viktiga lärdomar

Projektmål	Resultat
300 deltagare	214 deltagare (89 kvinnor och 125 män)
40% avslutas till arbete eller studier	Totalt 49% (53% kvinnor, 46% män)
75% ska erhålla en slutdokumentation	Totalt 69% (70% kvinnor, 69% män)
80% upplever att de är delaktiga i sin planering	Totalt 93% (96% kvinnor, 90% män)
50% upplever att de fått en förbättrad hälsa	Totalt 75%

Viktiga lärdomar är att projektet har synliggjort en stor målgrupp som vill arbeta men som saknar tilltro till att det finns ett anpassat stöd hela vägen till en hållbar anställning. En annan viktig aspekt är vikten av personalens kompetens om funktionsvariationer och de stödbehov som målgruppen har. Team-arbete har varit en framgångsfaktor liksom strukturerad samverkan.

Arbetsgivare i projektet har i huvudsak betonat tre saker som är viktiga för dem; långsiktighet, öppenhet och tillgänglighet. Beslut som tas t ex arbetsträning eller praktik behöver vara långsiktiga för att hinna bygga upp stöd och förtroende inför en anställning, och anställningarna i sig behöver vara långsiktiga. Beslut som måste omprövas varje år skapar stress hos både arbetstagare och arbets-

Anvisande part/inflöde

	AF	FK	DV/LSS	Soc.förv/ kommunen	KAA	Skolan	Vården	Egen anmälan	Annan insats för unga	Annat	Totalt
Kvinnor	5	19	9	14	8	2	8	14	8	2	89
Män	5	11	7	35	3	19	11	26	8	0	125
Totalt	10	30	16	49	11	21	19	40	16	2	214

givare. Öppenhet kring den arbetssökandes stödbehov och individuella utmaningar beskrivs som ovärderliga för att kunna skapa hållbara anställningar. Slutligen behöver det finnas en tillgänglig-

het i kontakterna mellan arbetsgivare och Arbetsförmedlingen där t ex SE-handlare fyller en viktig funktion som länk mellan parterna.

Avslutsorsak

	Arbete	Studier	Annan insats AF	DV/syssels.	Rehab/ behandling	Sjukdom	Övrigt	Totalt
Kvinnor	11	21	0	10	7	1	10	60
Män	27	14	2	21	9	5	11	89
Totalt	38	35	2	31	16	6	21	149

** Övrigt innebär flytt, föräldraledighet eller avslut av okänd anledning*

Projektet har arbetat med 214 personer, 42 procent kvinnor och 58 procent män.

Totalt avslutades 149 deltagare under projekttiden varav 73 personer (49 %) till arbete eller studier.

I genomsnitt har deltagarna varit inskrivna i 14 månader, det finns inga skillnader mellan könen.

65 personer fortsätter att få stöd även efter projekt-tiden.

Samtliga tre kommuner har valt att implementera det förstärkta stödet till målgruppen.

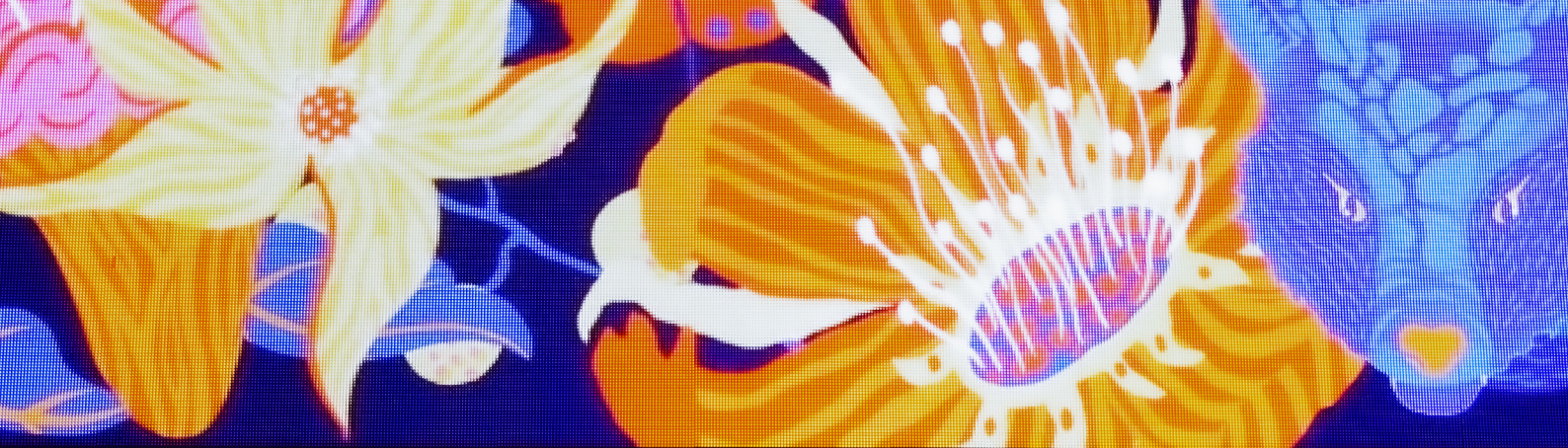
Kort om Samordningsförbundet och ESF

Samordningsförbundet Östra Södertörn

Samordningsförbundet Östra Södertörn arbetar för ökad samverkan mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, hälso- och sjukvården och kommunerna Haninge, Tyresö och Nynäshamn. Förbundet driver också individinriktade insatser till medborgare som behöver stöd av två eller flera av våra parter och som vill närma sig arbete eller studier. Vi arbetar aktivt med jämställdhet, jämlikhet, tillgänglighet och lika behandling.

Svenska ESF-rådet

Svenska ESF-rådet är en statlig myndighet som spänner över flera politikområden, främst arbetsmarknads-, social-, utbildnings-, närings- och integrationspolitik. Genom fonder finansierar ESF-rådet projekt som arbetar med kompetensutveckling, sysselsättningsåtgärder och integrationsinsatser. Verksamheten syftar till att minska arbetslöshet och utanförskap, att stärka Sveriges långsiktiga kompetensförsörjning och tillväxt och att öka sammanhållningen inom EU.

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Samordningsförbundet Östra Södertörn • www.samordningsforbundetostrasodertorn.se
Postadress: 136 81 Haninge • Besöksadress: Rudsjötterrassen 1, plan 6
Tel. 08-606 70 00 (Haninge kommuns växel)